

Sygn. akt II C 661/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział II Cywilny w następującym składzie:

Przewodnicząca : SSR A. M.

Protokolant : staż. W. Ł.

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2018 roku w Łodzi na rozprawie sprawy

z powództwa M. L.

przeciwko M. B. (1)

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.217,00 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 661/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 30 września 2016 roku powódka M. L. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. B. (1) kwoty 3.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż powódka zawarła z M. B. (2) umowę sprzedaży pojazdu osobowego marki O. (...) za kwotę 4.500,00 zł, jednakże środki ze sprzedaży tego pojazdu pobrał pozwany, który do dnia wytoczenia powództwa nie zwrócił ich powódce. Jako podstawę materialnoprawną powództwa powódka wskazała normę art. 405 kc (pozew k. 2-3).

W odpowiedzi na pozew z dnia 5 grudnia 2016 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej zwrotu kosztów postępowania. Pozwany wskazał, iż zawarł z powódką umowę o świadczenie usług, na podstawie której zobowiązał się do sprzedaży jej dotychczasowego pojazdu, po uprzednim wykonaniu w nim naprawy, oraz do sprowadzenia pojazdu osobowego, załatwienia wszystkich formalności z tym związanych łącznie z rejestracją pojazdu, dokonaniem w nim koniecznych napraw. W ramach zawartej umowy powódka przekazała pozwanemu kwotę 20.000,00 zł oraz dała w rozliczenie dotychczasowy pojazd marki O. (...), który został sprzedany, zaś środki finansowe uzyskane z jego sprzedaży zostały spożytkowane na realizację zawartej z powódką umowy. Pozwany wskazał, iż za pojazd marki P. zapłacił kwotę 3.000 Euro, co w przeliczeniu na złotówki stanowiło kwotę 12.413,40 zł, dodatkowo poniósł koszty naprawy pojazdu marki P. w wysokości 4.000,00 zł, koszty przetransportowania pojazdu na teren Rzeczypospolitej Polskiej, opłaty za paliwo, opłaty autostradowe w łącznej wysokości 2.000,00 zł, pozwany pokrył koszty rejestracji pojazdu w wysokości 2.160,00 zł, na co złożyły się: opłata skarbową – 160,00 zł, przegląd techniczny – 200,00 zł, tłumaczenie dokumentów – 150,00 zł, opłata rejestracyjna, tablice – 750,00 zł, podatek akcyzowy – 900,00 zł. Pozwany z przekazanych mu przez powódkę pieniędzy sfinansował również koszty naprawy pojazdu marki O. (...). Pozostałą kwotę pozwany zaliczył na swoje wynagrodzenie. Nadto

pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powódki, powołując się na dyspozycję art. 751 pkt 1 kc (odpowiedź na pozew k. 12-13).

W piśmie procesowym z dnia 15 marca 2017 roku pełnomocnik powódki wskazał, iż powódka nie zawierała żadnej umowy z pozwanym. Umowę na sprowadzenie pojazdu z europejskiego obszaru celnego oraz jego rejestrację zawarła z ojcem pozwanego to jest z L. B. (1), na konto którego przekazała kwotę w wysokości 20.000,00 zł, która to miała w całości pokryć koszty zakupu, sprowadzenia, zarejestrowania nowego pojazdu oraz wynagrodzenie L. B. (1) (pismo procesowe k. 25 – 27).

Pismem procesowym, złożonym na rozprawie w dniu 15 lutego 2018 roku powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 1.500,00 zł, wnosząc o zasądzenie kwoty 4.500,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Ponownie i ostatecznie wskazując jako cause roszczenia normę art. 405 kc (pismo k. 60 – 61, elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku k. 65 -69) .

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, także w jego rozszerzonej części (elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku k. 65 -69).

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka jest znajomą L. B. (2), który zajmował się naprawami posiadanego przez nią pojazdu marki O. (...). Z uwagi na zły stan pojazdu, w którym były pognite progi, gniazda amortyzatorów, powódka rozważała zakup innego samochodu. Wówczas też zwróciła się do L. B. (1) z zapytaniem czy zna kogoś kto mógłby jej pomóc w zakupie nowego pojazdu. L. B. (3) polecił jej swojego syna – M. B. (1) (okoliczność bezsporna, a nadto zeznania świadka L. B. (1) – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:07:28 – 00:21:55 k. 66 - 67, zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49).

M. B. (1) w okresie 2008 – 2014 roku zajmował się sprowadzaniem pojazdów z zagranicy na indywidualne zamówienie klienta. Wówczas to było jedyne jego źródło zarobkowania. Za sprowadzenie pojazdu pozwany pobierał wynagrodzenie kształtujące się w granicach od 800,00 zł do 1.000,00 zł (zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 - 51).

W lutym 2014 roku powódka spotkała się z pozwanym w mieszkaniu L. B. (1), który był obecny podczas spotkania, jednakże nie czynił z powódką żadnych ustaleń. Powódka wraz z pozwanym przeglądała aukcje internetowe, wskazując konkretny model pojazdu, którym była zainteresowana. Powódka na cel zakupu nowego samochodu miała przygotowaną kwotę 20.000,00 zł (zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Powódka zaoferowała jako uzupełnienie tej kwoty, kwotę uzyskaną ze sprzedaży dotychczas posiadanego pojazdu marki O. (...) (zeznania świadka L. B. (1) – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:07:28 – 00:21:55 k. 66 - 67, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Z przekazanej pozwanemu kwoty, miał zostać pokryty koszt zakupu nowego pojazdu, przeprowadzenia w nim drobnych napraw, koszty rejestracji pojazdu, opłacenia podatku akcyzowego, koszty sprowadzenia na teren Rzeczypospolitej Polskiej oraz wynagrodzenie pozwanego za wykonanie zawartej umowy. Strony w zawartej umowie nie określiły w sposób precyzyjny wysokości wynagrodzenia pozwanego (zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Strony ustaliły, iż pozwany przed sprzedażą pojazdu marki O. (...) przeprowadzi w nim konieczne naprawy, tak aby uzyskać wyższą cenę z jego sprzedaży (zeznania świadka L. B. (1) – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:07:28 – 00:21:55 k. 66 - 67, zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Następnego dnia po spotkaniu powódka przelała kwotę 20.000,00 zł na konto L. B. (1), zgodnie z poczynionymi ustaleniami (okoliczność bezsporna). W tym czasie pozwany nie posiadał rachunku bankowego, a nadto z uwagi na dłuższą znajomość powódki z L. B. (1), był on swoistym gwarantem, że przekazane przez powódkę pieniądze nie zostaną wykorzystane w innym celu (zeznania świadka L. B. (1) – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:07:28 – 00:21:55 k. 66 – 67).

Pozwany odebrał pojazd O. (...) od powódki. Wykonał w nim metodą gospodarczą naprawy, a następnie posługując się podpisaną, in blanco przez powódkę, umową kupna – sprzedaży sprzedał pojazd za kwotę 4.500,00 zł (umowa kupna – sprzedaży k. 7, zeznania świadka L. B. (1) – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:07:28 – 00:21:55 k. 66 – 67, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Pozwany po sprzedaży tegoż pojazdu zwrócił powódce podpisaną umowę kupna – sprzedaży. Powódka nie zwracała się do pozwanego o zwrot kwoty uzyskanej ze sprzedaży pojazdu (zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Powódka nie była również zainteresowana czy przed sprzedażą pojazdu były w nim wykonywane naprawy, a jeśli tak ile takowe naprawy pochłonęły środków finansowych i kto je na ten cel wyłożył (zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49).

Powódka w sprawie kupna nowego pojazdu kontaktowała się telefonicznie z pozwanym. Pozwany zakupił w dniu 17 lipca 2014 roku na terenie Niemiec pojazd marki P. z 2010 roku za kwotę 3000 Euro który został przywieziony do Polski na lawecie (okoliczność bezsporna, a nadto umowa k. 8. zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Pojazd marki P. posiadał uszkodzenia. Ich naprawą, rejestracją pojazdu, a co z tym związane koniecznością dokonywania tłumaczeń dokumentów, wykonania przeglądów technicznych, opłacenia podatku akcyzowego zajmował się pozwany, przeznaczając na ten cel pieniądze otrzymane od powódki (zeznania świadka L. B. (1) – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:07:28 – 00:21:55 k. 66 – 67, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

Pojazd został wydany powódce na przełomie lipca/sierpnia 2014 roku. Powódka odbierając pojazd nie zwraca się do pozwanego z prośbą o rozliczenie poniesionych kosztów, nie interesowała się również czy łączne koszty związane ze sprowadzeniem pojazdu przekroczyły przekazane przez nią środki (zeznania powódki – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:23:17 – 00:40:23 k. 67 – 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:09:42 – 00:39:01 k. 48 – 49, zeznania pozwanego elektroniczny protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 roku czas elektroniczny 00:41:42 – 00:46:37 k. 68, w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 12 października 2017 roku – elektroniczny protokół rozprawy czas elektroniczny 00:40:23 – 01:05:41 k. 49 – 51).

W dniu 26 maja 2015 roku powódka wystosowała do L. B. (1) pismo, w którym wskazała, iż zawarła z nim ustną umowę zlecenia, której przedmiotem było sprowadzenie pojazdu z europejskiego obszaru celnego, sprzedaż dotychczas użytkowanego pojazdu. Powódka wskazała, iż przekazała na rzecz L. B. (1) kwotę 20.000,00 zł przelewem bankowym, zaś uzupełnieniem tej kwoty była kwota uzyskana za sprzedaży samochodu O. (...) z 1998 roku w wysokości 4.500,00 zł. Powódka niniejszym pismem wzywała L. B. (1) do naprawy uszkodzonych elementów w pojeździe P., które zostały ujawnione w kwietniu 2015 roku podczas diagnostycznego, komputerowego badania pojazdu (pismo k. 45 – 46).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz na podstawie zeznań świadka L. B. (1) oraz zeznań stron, w tym zakresie w jakim przypisał im przymiot wiarygodności. Sąd poczynił również w sprawie ustalenia na podstawie kserokopii dokumentów, przedłożonych do akt sprawy, które Sąd uwzględnił mając na uwadze treść przepisu art. 308 k.p.c.

Pełnowartościowym dowodem w sprawie są zeznania świadka L. B. (1), który podał, iż nie wiązała go z powódką żadna ustana umowa, na podstawie której zobowiązany byłby do sprzedaży jej starego pojazdu oraz sprowadzenia z europejskiego obszaru celnego nowego pojazdu. Niniejsze zeznania w pełni korelują z zeznaniami pozwanego oraz powódki. Sąd zanegował dyspozycje świadka jedynie w tym zakresie, w którym świadek podał, iż sprowadzony z Niemiec P. przyjechał do kraju na kołach. Ta część zeznań świadka jest sprzeczna ze spójnymi w tym zakresie zeznaniami stron.

Oceniając zeznania powódki Sąd zwrócił uwagę, iż częściowo są one wewnętrznie sprzeczne. Powódka w pierwszej części swych zeznań wskazała, iż wszystkie szczegóły dotyczące sprowadzenia dla niej nowego pojazdu, tak w zakresie marki, rocznika, koloru i ceny ustalała z L. B. (1), w dalszej części zaś swych zeznań podała, iż od samego początku

wszelkie szczegóły dotyczące zakupu nowego pojazdu ustalała z pozwanym, z którym również kontaktowała się telefonicznie w trakcie kiedy ten poszukiwał dla niej pojazdu i który to zajął się od samego początku sprzedażą jej dotychczasowego pojazdu. Sąd zanegował również tą część zeznań powódki, w której podała, iż nie wyrażała zgody i nie czyniła żadnych ustaleń, w przedmiocie zaliczenia ceny uzyskanej ze sprzedaży O. (...) na poczet kupna nowego pojazdu. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż powódka zeznała, że po sprzedaży O. (...) nie domagała się zwrotu pieniędzy uzyskanych z jego sprzedaży, uznając, iż nastąpi to w końcowym rozliczeniu, już po pełnym wykonaniu przez pozwanego zleconych mu czynności. W dalszej części powódka wskazała, iż po odebraniu nowego auta nie interesowała się już żadnym rozliczeniem, i nie wiedziała o jakie rozliczenie chodzi. Nadto złożone do akt przez stronę powodową pisma adresowane do L. B. (1) z dnia 26 maja 2015 roku, również zawiera w sobie informację, iż cena uzyskana ze sprzedaży O. (...) była częścią globalnej kwoty, którą powódka przeznaczyła na zakup nowego pojazdu.

Sąd z dużą dozą ostrożności podszedł również do zeznań pozwanego, które jednak w całości korelowały tak z zeznaniami świadka jak i częściowo, w tym zakresie w jakim Sąd poczytał je za wiarygodne, z zeznaniami powódki.

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zważył, co następuje:

W ocenie Sądu niniejsze powództwo nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W toku przedmiotowego postępowania powódka od samego początku była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który już w pozwie, a ostatecznie w piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 15 lutego 2018 roku, jako podstawę materialnoprawną powództwa wskazał art. 405 kc.

W tym miejscu wskazać należy, iż wskazana w pozwie podstawa prawna powództwa nie wiąże Sądu, jednakże zgodnie z judykatem Sądu Najwyższego

z dnia 23 lutego 1999 r., (sygnatura akt sprawy I CKN 252/98, OSNC rok 1999, nr 9, poz. 152), podanie podstawy prawnej powództwa, jakkolwiek niewymagane, jednak pośrednio konkretyzuje okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie pozwu, a tym samym determinuje strategię procesową strony pozwanej. Jednakże Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie podziela stanowisko wyrażone w (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2007 r., V CSK 25/07, OSNC-ZD rok 2008 nr B, poz. 32, ze Zakres rozpoznania sprawy wyznacza zgłoszone żądanie i przytoczone okoliczności faktyczne, a rzeczą sądu jest dokonanie kwalifikacji prawnej w oparciu o możliwe do zastosowania podstawy). Jeżeli jednak powód sprecyzował podstawę prawną swojego żądania i do niej wyłącznie dopasował argumentację, wynikający z art. 2 i 45 ust. 1 Konstytucji obowiązek informacyjny sądu obejmuje uprzedzenie stron o możliwości rozpoznania sprawy na innej podstawie prawnej. Obowiązek ten stanowi realizację prawa strony do przewidywalności rozstrzygnięcia i umożliwienia wszechstronnego zbadania okoliczności sprawy przez sąd i służy zagwarantowaniu rzeczywistej realizacji prawa do sprawiedliwego rozpoznania sprawy (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 października 2013 r., SK 14/11, OTK-A rok 2013, nr 7, poz. 101 i powołane w nim orzecznictwo, a także uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r., III CZP 112/14, OSNC rok 2015, nr 11, poz. 127) – uchwała 17 lutego 2016 roku III CZP 108/15. Wyrok SN z dnia 2 grudnia 2011 roku III CSK 136/11). W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd przed zamknięciem rozprawy zwrócił uwagę stronom, na możliwość rozpoznania przedmiotowej sprawy również na gruncie przepisów dotyczących umowy o świadczenie usług.

W pierwszej kolejności Sąd odniósł się do bezzasadności powództwa, odwołując się do wskazanej w pozwie podstawy materialnoprawnej to jest art. 405 kc. Zgodnie z przywołanym art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się jako przesłanki roszczenia o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia: wzbogacenie, zubożenie, związek między wzbogacaniem i zubożeniem oraz brak podstawy prawnej wzbogacenia (np. A. Ohanowicz, w: System PrCyw, t. III, cz. 1, s. 478 i n.; E. Łętowska, Bezpodstawne wzbogacenie, s. 63, wyr. SN z 24.10.1974 r., II CR 542/74, OSPiKA 1976, Nr 6, poz. 115 z glosą A. Kocha, tamże; K. Mularski, w: Gutowski,

Komentarz, t. I, art. 405, Nb 6). Z kolei przesłanką roszczenia z bezpodstawnego wzbogacenia nie jest wina czy bezprawność działania wzbogaconego lub kogokolwiek innego (por. np. wyr. SN z 23.4.2009 r., IV CNP 99/08). Tym samym do bezpodstawnego wzbogacenia nie znajdują zastosowania w żadnym zakresie przepisy o odpowiedzialności odszkodowawczej.

Z punktu widzenia przedmiotowej sprawy, w ocenie Sądu najistotniejszą przesłanką wymagającą szerszego omówienia jest przesłanka braku podstawy prawnej, którą należy rozumieć jako brak usprawiedliwienia prawnego wzbogacenia, brak tytułu prawnego, nie zaś jako niesprawiedliwość (niesłuszność) przesunięcia majątkowego. Brak podstawy prawnej może zaś wynikać zarówno z okoliczności pozytywnych (np. czynność dokonana przez wadliwie umocowany organ osoby prawnej), jak i negatywnych (np. brak umowy). Zatem podstawą prawną wzbogacenia jest zatem ustawa, orzeczenie sądu, akt administracyjny albo czynność prawna (O., G., Zarys, 1966, s. 380; E. Ł., Bezpodstawne wzbogacenie, s. 76; wyr. SN z 23.5.2003 r., III CKN 1211/00).

Zgodnie z dominującym stanowiskiem, powoda obciąża jedynie ciężar dowodu w zakresie jego zubożenia, wzbogacenia pozwanego i związku między zubożeniem a wzbogaceniem, zaś to na pozwanym ciąży onus probandi, że uzyskane przez niego wzbogacenie miało swoją podstawę prawną (A. Ohanowicz, Niesłuszne wzbogacenie, s. 376, E. Łętowska, Bezpodstawne wzbogacenie, s. 153; P. Książak, w: Osajda, KC. Komentarz, t. II, s. 314).

Transponując powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powódka zawarła z pozwanym umowę, której przedmiotem było wyszukanie i sprowadzenie, dla M. L., z europejskiego obszaru celnego pojazdu osobowego, zarejestrowanie go, dokonanie koniecznych napraw oraz sprzedaż pojazdu marki O. (...) z 1998 roku, po uprzednim wykonaniu niezbędnych napraw. O tym, iż strony zawarły ustną umowę oraz o jej głównych postanowieniach świadczą zeznania tak świadka L. B. (1) jak i zeznania pozwanego a także powódki, która podała, iż od L. B. (1) wiedziała, że pozwany świadczy usługi związane ze sprowadzaniem pojazdów z zagranicy i z którym to spotkała się w domu świadka czyniąc ustalenia dotyczące zawartej umowy. Okoliczność przelania kwoty 20.000,00 zł przez powódkę na konto świadka, wbrew twierdzeniom powódki nie oznacza, iż zawierała wyżej wskazaną umowę z L. B. (1). Jak wynika z zeznań tak pozwanego jak i świadka wynika, iż pozwany w okresie kiedy była zawarta przedmiotowa umowa nie posiadał rachunku bankowego, nadto przelanie tej kwoty pieniędzy na konto L. B. (1) miało stanowić swoiste zabezpieczenia dla powódki, że pieniądze nie zostaną wykorzystane na inne cele. Powódka aż do czasu przekazania jej pojazdu P. przez cały czas kontaktował się z pozwanym, z którym uzgadniała kryteria sprowadzanego pojazdu oraz któremu w efekcie udzieliła pełnomocnictwa do wykonania wszelkich czynności związanych z zarejestrowaniem samochodu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Wszystkie powyższe okoliczności świadczą o tym, iż pomiędzy powódką

a pozwanym istniał stosunek prawny, wykreowany ich oświadczeniami woli. Tym samym mając na uwadze, że między stronami istniał stosunek prawny, na skutek zawartej umowy, nie została spełniona wymagana przez ustawę przesłanka bezpodstawnego wzbogacenia, a mianowicie brak podstawy prawnej między zubożeniem powódki a wzbogaceniem pozwanego. Jednakże jak już wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia Sąd mając na uwadze przytoczone okoliczności faktyczne sprawy zasygnalizował stronom możliwość analizowania ustalonego stanu faktycznego również w oparciu o inne normy prawne. W tym miejscu zasadnym jest przywołanie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 października 2015 roku (sygnatura akt V ACa 169/15), z treści którego wynika, że o kwalifikacji umowy nazwanej decydują przepisy prawa, a nie wola stron.

W ocenie Sądu zawarta między stronami sporu umowa była umową mieszaną, w której występują elementy charakterystyczne tak dla umowy o świadczenie usług jak i dla umowy o dzieło. Taki sposób kwalifikowania zawartej umowy jest akceptowany tak przez doktrynę i orzecznictwo. Zgodnie bowiem z poglądami doktryny kiedy umowy o świadczenie usług zawierają obowiązki charakterystyczne dla pewnych umów nazwanych (np. przechowania), a jednocześnie całokształt praw i obowiązków wskazuje, że umowy te nie poddają się kwalifikacji w ramach tych umów nazwanych, ponieważ dominujące obowiązki dotyczą innych usług, co wyklucza taką kwalifikację. Wówczas podlegają

one nie tylko przepisom o zleceniu, jak stanowi art. 750 kc, ale także stosowanym odpowiednio przepisom o właściwej innej umowie nazwanej (P. Machnikowski, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 1394). Także orzecznictwo stoi na stanowisku, że przepis art. 750 kc nie wyłącza stosowania w drodze analogii do nienazwanych umów o świadczenie usług przepisów regulujących określone typy umów nazwanych o świadczenie usług. W ocenie Sądu Najwyższego przepisy

o zleceniu mogą być stosowane na zasadzie art. 750 kc do nienazwanych umów

o świadczenie usług tylko w wypadku braku podstaw do analogicznego stosowania do nich przepisów normujących umowy nazwane (wyr. SN z 28.10.1999 r., II CKN 530/98, OSNC 2000, Nr 5, poz. 88; glosa aprobująca E. Rott-Pietrzyk, OSP 2000, Nr 7–8, poz. 118).

W realiach rozstrzyganej sprawy pozwany zobowiązał się względem powódki do sprzedaży jej dotychczasowego pojazdu marki O. (...), po uprzednim wykonaniu w nim naprawy, następnie do wyszukania dla niej

i sprowadzenia, wykonania wszystkich czynności związanych z rejestracją pojazdu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (tłumaczenie dokumentów, złożenie wniosku

o rejestrację w urzędzie komunikacyjnym, dokonanie przeglądu technicznego pojazdu, opłacenie akcyzy) oraz do wykonania naprawy nabytego pojazdu marki P., w zamian za wynagrodzenie.

W ocenie Sądu umowa zawarta między stronami w części odnoszącej się do konieczności dokonania naprawy tak O. (...) jak i P. jest umową o dzieło, z kolei w części, w której pozwany zobowiązał się do sprzedaży O. (...) oraz sprowadzenia pojazdu marki P. i dokonania wszystkich czynności związanych z rejestracją pojazdu jest umową o świadczenie usług, zawierająca elementy umowy pośrednictwa.

Przedmiotem świadczenia pośrednika jest doprowadzenie do zawarcia określonej umowy. Osiągnięcie tego celu, a nie nakład pracy i poniesione wydatki, są warunkiem wynagrodzenia pośrednika. Przepisy regulujące zlecenie stosuje się do umowy pośrednictwa odpowiednio, a nie wprost (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 23.11.1993 r., I ACR 672/93, OSA w K. 1994, Nr 94, poz. 8). Za umowę o świadczenie usług podlegającą art. 750 kc uznać należy co do zasady umowę o pośrednictwo (T. Ś., Charakter prawny, s. 15, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2003 r., I CKN 414/01).

Z kolei elementami przedmiotowo istotnymi umowy o dzieło jest określenie dzieła, którego obowiązek wykonania obciąża przyjmującego zamówienie, oraz stanowiące jego ekwiwalent wynagrodzenie, do zapłaty którego zobowiązany jest zamawiający. mowa o dzieło a umowa zlecenia. Umowa o dzieło różni się od umowy zlecenia tym, że zawsze musi być uwieńczona konkretnym i sprawdzalnym rezultatem. Mniejsze znaczenie ma tu obowiązek osobistego wykonania dzieła przez przyjmującego zamówienie, byle rezultat końcowy był osiągnięty. W umowie zlecenia nie akcentuje się owego rezultatu jako koniecznego, natomiast ze względu na moment osobistego zaufania między kontrahentami, obowiązek osobistego świadczenia przez dłużnika staje się tu regułą. Zlecenie w takim ujęciu odnosi się zresztą jedynie do dokonania określonej czynności prawnej. Odpłatność nie stanowi jego cechy koniecznej. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 września 2013 r., (sygnatura akt III AUA 205/13), wymieniono wyznaczniki odróżniające czynności świadczone w ramach umowy o dzieło, od zadań wykonywanych w ramach umowy zlecenia, wskazując, iż są nimi: konieczność określenia dzieła z góry, w umowie, powstanie w wyniku działań przyjmującego zamówienie konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, weryfikowalność tego rezultatu ze względu na istnienie wad (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2006 r., III AUA 1700/05, OSA 2008, Nr 3, poz. 5, , wyrok Sądu Najwyższego sygnatura akt sprawy IV CKN 152/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 63). Zdaniem poddawanego rezultatu sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych sąd uznał za ważne kryterium pozwalające odróżnić umowę o dzieło od zlecenia starannego dokonania czynności faktycznych (usług).

W odróżnieniu od umowy o dzieło, umowa zlecenia oraz umowy o świadczenie usług są umowami starannego działania. Choć zakładają one dążenie do osiągnięcia pewnego rezultatu, to jednak działający z zachowaniem należytej staranności zleceniobiorca – w razie niezrealizowania celu umowy – nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania. Umowa zlecenia nie akcentuje konkretnego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia – nie wynik zatem, lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. elementem

przedmiotowo istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 29.10.2013 r. , III AUA 350/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 8.10.2013 r. III AUA 401/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 13.8.2013 r. III AUA 135/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 16.7.2013 r., III AUA 379/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 25.4.2013 r., III AUA 1435/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 18.4.2013 r., III AUA 1368/12, wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z 8.3.2013 r., III U 98/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 19.2.2013 r., III AUA 907/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 12.2.2013 r., III AUA 1016/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 22.1.2013 r. III AUA 770/12).

W tym miejscu wskazać należy, iż z treści art.646 kc wynika, że roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane - od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane.

Z kolei art. 751 pkt1 kc stanowi, że z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju, to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom.

W realiach rozstrzyganej sprawy wykazano, iż pozwany w okresie od 2008 roku do 2014 roku stale trudnił się sprowadzaniem pojazdów do Polski z europejskiego obszaru celnego. Co prawda nie miał zarejestrowanej działalności gospodarczej, jednakże nie dyskwalifikuje to faktu, iż świadczenie usług tego rodzaju było wykonywane przez niego stale i stanowiło jedynie źródło zarobkowania. O fakcie stałego zajmowania się przez pozwanego tego typu usługami świadczą zeznania pozwanego, które zostały potwierdzone przez świadka, a nadto ta okoliczność nie była kwestionowana przez stronę powodową, która skorzystała z usług pozwanego właśnie mając na uwadze, że pozwany zajmował się tego typu usługami. Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz fakt, iż ostatecznie oddanie dzieła nastąpiło 1 sierpnia 2014 roku, wcześniej zaś doszło do wykonania umowy o świadczenie usług, w tym umowy pośrednictwa, to wszelkie roszczenia między stronami kształtujące się na podstawie omówionego powyżej stosunku prawnego przedawniły się z dniem 1 sierpnia 2016 roku, z kolei powództwo zostało złożone do Sądu w dniu 30 września 2016 roku.

Jednakże niezależnie od upływu okresu przedawnienia w ocenie Sądu powództwo nie jest zasadne, bowiem w żaden sposób nie zostało wykazane, że pozwany zobowiązany był do zwrotu, na rzecz powódki, kwoty uzyskanej ze sprzedaży jej pojazdu O. (...), tym samym w przedmiotowej sprawie strona powodowa nie podolała ciężącemu na niej onus probandi w zakresie wykazania, iż kwota 4.500,00 zł uzyskana ze sprzedaży pojazdu powódki nie podlegała zaliczeniu na łączne koszty wykonania zawartej między stronami umowy. Z zeznań pozwanego wynika, iż strony podczas pierwszego spotkania ustaliły, iż kwota uzyskana ze sprzedaży pojazdu O. (...) będzie zaliczona na poczet kwoty w ramach której pozwany zobowiązał się do naprawy pojazdu O. (...), sprowadzenia, zarejestrowania, opłacenia tłumaczeń, uiszczenia podatku akcyzowego, pokrycia kosztów lawety, dokonania naprawy P., opłacenia przeglądu technicznego. Strony wówczas ustaliły, iż w powierzonej pozwanemu kwocie będzie się również zawierało jego wynagrodzenie za realizację tejże umowy o dzieło oraz o świadczenie usług. Niniejsze zeznania pozwanego znajdują potwierdzenie tak

w depozycjach świadka jak i złożonym dokumencie prywatnym w postaci pisma z dnia 26 maja 2015 roku, które to M. L. wystosowała do L. B. (1), i w którym wprost wskazała, iż kwota uzyskana ze sprzedaży pojazdu O. (...) stanowiła uzupełnienie kwoty przelanej na konto świadka celem realizacji zawartej ustnie umowy. Nie uszła uwadze Sądu również okoliczność, iż w czasie kiedy pozwany wywiązał się ze swojego zobowiązania i sprzedał samochód O. (...), przekazując powódce umowę sprzedaży tegoż pojazdu, nie żądała ona zwrotu kwoty 4.500,00 zł uzyskanej ze sprzedaży pojazdu. Również po tym jak został jej przekazany nowy pojazd, nie była zainteresowana dokonaniem rozliczenia z pozwanym, bowiem jak sama podała w swych zeznaniach, nie wiedziała co pozwany miał na myśli wskazując, iż strony winny porozmawiać o rozliczeniu. Wskazać przy tym należy, iż powódka nie czyniła, wobec jak to sama zeznała, braku potrzeby i zainteresowania, szczegółowych ustaleń w zakresie wysokości należnego pozwanemu wynagrodzenia oraz pochodzenia środków, które należało wyłożyć na naprawę tak pojazdu O. (...) jak i pojazdu marki P.. Tym samym powódka w toku przedmiotowej sprawy nie wykazała, że w sprawie może mieć zastosowanie

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1979 roku wydany w sprawie o sygnaturze akt IV CR 442/79, na który to powoływał się pełnomocnik powódki i który wskazywał, że roszczenia dającego zlecenie o zwrot nienależnie pobranego wynagrodzenia przez osoby trudniące się stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa czynnościami danego rodzaju nie podlegają dwuletniemu przedawnieniu na podstawie art. 751 pkt 1 kc, lecz przedawniają się z upływem lat dziesięciu (art. 118 zd. 2 kc). W sprawie nie wykazano bowiem, strona powodowa w toku procesu, nie wypowiedziała się w tym zakresie, jak w ramach łączącej strony umowy, poczytywać żadaną kwotę 4.500,00 zł czy jako wynagrodzenie czy też jako zaliczkę na poczet wykonania zleconych usług. Przywołać przy tym należy, iż pozwany trudniąc się tego typu usługami pobierał tylko za sprowadzenie pojazdu wynagrodzenia kształtujące się w granicach od 800 do 1.000,00 zł. Z kolei poprzez zawarcie umowy z powódką w lutym 2004 roku, zobowiązał się, poza sprowadzeniem pojazdu z europejskiego obszaru celnego, również do szeregu innych usług, co zgodnie z doświadczeniem życiowym, wpływało również na wysokość wynagrodzenia.

Reasumując stwierdzić należy, iż badając przedstawiony stan faktyczny w oparciu o określoną przez pełnomocnika powódki cause to jest w oparciu o przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia, powództwo podlega oddaleniu, z uwagi na fakt, iż w sprawie ustalono istnienie między stronami ustnej umowy mieszanej, na tle której winny być kształtowane wzajemne roszczenia. Jednakże nawet przechodząc na grunt mieszanej umowy, łączącej elementy umowy o dzieło z elementami umowy o świadczenie usług, łączącej M. L. z M. B. (1), powództwo podlega oddaleniu, bowiem zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na poczynienie ustaleń, w ramach których powódka przekazała na realizację przywołanej umowy łącznie kwotę 24.500,00 zł, z czego 20.000,00 zł przelała na konto L. B. (1), natomiast pozostała kwota 4.500,00 zł była kwotą uzyskaną ze sprzedaży dotychczasowego pojazdu stanowiącego własność powódki. Nadto nie wykazano, czy powódka domagając się zwrotu kwoty 4.500,00 zł domaga się zwrotu nienależnie pobranego wynagrodzenia, czy też niewykorzystanej zaliczki. Na uwadze również należy mieć przepisy szczególne dotyczące przedawnienia roszczeń w odniesieniu do umowy o dzieło oraz umowy o świadczenie usług, w sytuacji gdy przyjmujący zlecenie stale trudni się czynnościami danego rodzaju, a tak było w odniesieniu do sytuacji pozwanego w okresie od 2008 roku do 2014 roku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 kpc statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania. Powódka przegrała proces w całości a zatem winna zwrócić poniesione przez pozwanego koszty w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 1.200,00 zł ustalone w oparciu o § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji.